

Punt a la i

Núm. 126 / Gener 2010

L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2008

Ferran Ferrer (director)
Publicat a la col·lecció
Polítiques núm. 70

Aquest anuari d'aparició cada dos anys presenta, des del rigor de les dades i la pluralitat d'analistes que hi participen, una radiografia del sistema educatiu no universitari del nostre país.

S'estructura en quatre parts. Una primera part en què es presenten i s'interpreten els indicadors més significatius per entendre quina és la realitat i quina ha estat l'evolució de l'educació a Catalunya al llarg dels darrers anys. Una segona part centrada en l'anàlisi de l'agenda política educativa al nostre país. En la tercera part s'analitzen els reptes i oportunitats de l'educació a Catalunya, fent atenció als instruments del sistema per fer front i reduir el fracàs escolar. Finalment, hi ha un apartat de conclusions, prioritats i propostes.

Aquesta és una publicació imprescindible per a tothom que vulgui conèixer amb detall l'estat de l'educació al nostre país. Les aportacions dels autors, especialment la del seu director Ferran Ferrer en el darrer apartat, ajuden a la reflexió en un dels àmbits més importants de la política i la societat al nostre país.

ÍNDEX: Presentació. PRIMERA PART: INDICADORS DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. *Bernat Albaigés Blasi i Òscar Valiente González*. 1. Finançament. 2. Ensenyaments preobligatoris. 3. Ensenyaments obligatoris. 4. Ensenyaments postobligatoris. 5. Formació al llarg de la vida. 6. Catalunya, en el marc de l'Estratègia de Lisboa. SEGONA

PART: AGENDA POLÍTICA DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. 7. La política educativa a Catalunya, balanç 2006-2008. *Ramon Plandiura Vilacís*. 8. El procés d'elaboració de la Llei d'Educació a Catalunya. *Ramon Farré Roure*. TERCERA PART: REPTES I OPORTUNITATS DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. 9. L'atenció a la primera infància a Catalunya: influència del sistema educatiu i la cura parental en les seves oportunitats vitals. *María José González López*. 10. L'educació dels tres als dotze anys. La seva contribució a la reducció del fracàs escolar. *Joan Domènech Francesch*. 11. Comprensitat, agrupaments homogenis i fracàs escolar a l'ESO. *Enric Roca Casas*. 12. La Formació Professional. Alternativa real a l'abandonament escolar? *Maribel Garcia Gràcia, Rafael Merino Pareja i Joaquim Casal Bataller*. QUARTA PART: CONCLUSIONS, PRIORITATS I PROPOSTES DE MILLORA PER A L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. 13. Conclusions, prioritats i propostes. *Ferran Ferrer Julià*. ■

Somnis de butxaca. Nois i noies menors migrants no acompanyats a Catalunya

Violeta Quiroga (directora),
Ariadna Alonso i Montserrat Sòria.
Grup de recerca IFAM de la
Fundació Pere Tarrés-URL
Publicat a la col·lecció
Publicacions Digitals núm. 6

El perfil dels menors migrants no acompanyats ha anat canviant al llarg dels darrers anys per anar adquirint més complexitat. El fenomen ja no se centra en els nens i joves marroquins, sinó que inclou gran varietat de trajectòries vitals, de projectes migratoris, de procedències geogràfiques i també la presència de noies.

A partir d'un treball qualitatiu d'entrevistes a molts d'aquests joves i als professionals que els atenen, aquesta recerca permet conèixer i comprendre els viatges que els han conduït a Ca-

talunya. També s'han analitzat les dades estadístiques disponibles i les mesures adoptades des de les administracions catalanes en l'atenció d'aquests joves. Per acabar, el treball ofereix una sèrie de recomanacions per a la millora de l'acollida i la integració d'aquests menors.

ÍNDEX: Agraïments. 1. Introducció. 2. Metodologia. 3. Marc teòric. 4. Dimensió sociodemogràfica del fenomen a Catalunya. 5. Contextos d'origen. 6. El projecte migratori. 7. Durant el trajecte. Rutes i condicions del viatge. 8. L'arribada i la integració. 9. Conclusions i recomanacions. Bibliografia. Annex I. ■

Les persones en situació de sense llar de Barcelona: perfils, estat de salut i atenció sanitària

Joan Uribe i Sara Alonso
Publicat a la col·lecció
Informes Breus núm. 20

Els canvis socials dels darrers temps (augment de la pobresa, precarització laboral, polarització de la distribució de la riquesa, cost de l'habitatge, etc.) han repercutit en el fenomen de l'exclusió social. La rapidesa d'aquests canvis ha fet que tant les institucions i organismes que treballen a Barcelona amb persones en situació de sense llar, com els responsables de dissenyar les polítiques de salut que els afecten, veiessin desactualitzades les dades referents a les necessitats de salut d'aquest col·lectiu.

Utilitzant l'Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA), i gràcies a la col·laboració de les sis-centes onze persones en situació de sense llar enquestades

per a la realització d'aquest informe, hem pogut conèixer i analitzar tres àmbits de la seva salut –l'estat de salut real o morbiditat, la percepció que tenen d'aquest estat de salut i l'atenció sanitària que reben– per constatar que no hi ha coincidències entre ells: les persones en situació de sense llar consideren que estan millor de salut del que estan en realitat, i reben una atenció per sota de la que necessiten.

Per pal·liar aquesta deficiència d'atenció, l'estudi suggereix, entre altres, apropar el sistema sanitari a les persones en aquesta situació –tant els programes de tractament com els de prevenció i de rehabilitació–; implementar protocols per corregir la divergència entre la seva morbiditat i l'atenció sanitària que reben; i apropar el treball dels àmbits de la salut i el social, per oferir-los una atenció millor.

ÍNDEX: Resum. 1. Introducció. 2. Metodologia. 3. Construint perfils: factors individuals, socio-demogràfics. 4. Estils de vida: factors i actituds que interfereixen en la salut. 5. Estat de salut: morbiditat crònica. 6. Estat de salut: autovaloració. 7. Tractament: ús de medicaments i utilització dels serveis. 8. Les desigualtats en la salut: la població immigrant en situació de sense llar. 9. Conclusions. 10. Propostes. Bibliografia. ■

Crònica de la Llei d'Educació de Catalunya

Ramon Farré Roure

Publicat a la col·lecció

Informes Breus núm. 21

Crònica de la tramitació de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC), des dels seus orígens en el Pacte del Tinell a la seva publicació, passant pel Document de Bases, l'Avantprojecte i el Projecte de Llei.

El text inclou les imprescindibles referències al Pacte Nacional per a l'Educació (PNE), fonament de la Llei; els posicionaments de la comunitat educativa i dels sectors socials i econòmics durant la seva llarga tramitació,

iniciada l'any 2004 amb els primers treballs del PNE; i el seu reflex en l'opinió pública i la vida escolar.

S'hi veuen reflectits els canvis que la Llei ha anat patint mentre s'elaborava, i com els diferents grups socials s'hi han anat acostant o allunyant, a mesura s'hi introduïen modificacions fins arribar a quallar l'acord entre una part dels partits del Govern (PSC i ERC) i CiU. També s'aprecia com es va anar trenant l'acord fonamental entre els dos principals partits de Catalunya. El text dóna compte del debat al Parlament, de l'informe del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya, i acaba amb la valoració dels agents socials, dels partits polítics i dels mitjans de comunicació escrits l'endemà de l'aprovació de la LEC.

ÍNDEX: Resum. Presentació. 1. Introducció. 2. El Pacte Nacional per a l'Educació, l'Estatut d'Autonomia i la Llei Orgànica d'Educació en relació amb la Llei d'Educació de Catalunya. 3. El Document de Bases de la Llei. 4. L'Avantprojecte de Llei. 5. Projecte de Llei. 6. Tramitació del Projecte de Llei al Parlament. 7. Dictamen del Consell Consultiu. 8. Aprovació de la Llei al Parlament. 9. El dia després en els mitjans escrits de difusió nacional. 10. La posició del Departament d'Educació. 11. La posició dels partits polítics. 12. La posició d'organitzacions sindicals i representants de la comunitat educativa. 13. La reacció en els centres docents. 14. Epíleg. ■

Construcció del civisme i gestió de la convivència a l'espai públic de la ciutat de Barcelona

Ignasi Bernat, Marc Dalmau, Cristina Fernández (coordinadora), Alejandro Forero, Marta López, Andrés di Masso (coordinador), Jorge Moruno, Marta Puig i Aura Roig. Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona

Anàlisi de les polítiques de gestió de l'espai públic de Barcelona articulades entorn als conceptes de *civisme* i *convivència*, i materialitzades a partir de gener de 2006 en l'aprovació de l'Orde-

nança de mesures per fomentar i garantir la convivència a l'espai públic de Barcelona.

La recerca descriu, des d'una perspectiva multidisciplinària, crítica i compromesa, l'origen i el significat del concepte de *civisme* en el context de Barcelona; les fórmules i estratègies d'aplicació de les polítiques municipals que tracten de regular la convivència; i finalment, la repercussió de l'aplicació de les mesures de prevenció i sanció de l'incivisme sobre els usos i usuaris de l'espai públic. S'ha tractat tant el vessant simbòlic de construcció d'uns conceptes (*civisme/incivisme*) claus per a l'estructuració d'un nou marc interpretatiu de la convivència urbana a Barcelona, com la dimensió de gestió de "l'incivisme" des dels seus mitjans i instruments d'aplicació al carrer. Mitjançant anàlisis documentals i de premsa, entrevistes i observacions es reflecteix la rellevància de la construcció del civisme com a problema social i les diferents formes d'intervenció jurídiques, policials i socioeducatives que s'estan duent a terme, així com les conseqüències directes en les persones.

L'estudi ens revela, d'una banda, que les polítiques municipals del civisme han produït transformacions en l'ús de l'espai públic, i han contribuït a generar un nou sentit "comú" en l'imaginari col·lectiu sobre el que és tolerable i censurable a la ciutat que ha incrementat i legitimat el rebuig social cap a determinades persones o col·lectius. I, d'altra banda, hem constatat a través del testimoni de persones i entitats, que la seva aplicació ha suposat l'agreuament de la situació de vulnerabilitat d'aquestes persones i a la cronificació de situacions d'exclusió.

ÍNDEX: Introducció; Metodologia de la recerca. 1. Instaauració del "civisme" a la ciutat de Barcelona. 2. Regulació de la convivència a l'espai públic: mesures i la seva aplicació. 2.1. Evolució del plans de civisme. 2.2. Ordenança de la convivència. 3. Conseqüències jurídiques, socials i espacials. 4. Conclusions. Referències bibliogràfiques. Annexos. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. La majoria de les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demaneu una còpia a fbofill@fbofill.cat.